

أحمد عبدالله زبیر

سەرۆکی ئە نجومه‌نی دادوه‌ری

وه‌زاره‌تی كشتوكاڵ و سه‌رچاوه‌كانی ئاو

ژماره : 3167 له 2015/4/8

پالپشت به برگه‌ی (4 و 13) له ماده‌ی دووهم له یاسای وه‌زاره‌تی كشتوكاڵ و سه‌رچاوه‌كانی ئاو
ژماره (6) ی سالی 2010 ئەم رینمایه‌ی خواره‌وه مان ده‌ركرد .

رینمایه‌ی ژماره (4) ی سالی 2015

تایبه‌ت به پیدانی مۆله‌ت بۆ دامه‌زراندنی باخی میوه

ماده‌ی یه‌كه‌م : پیناسه‌ی زاراوه‌كان :

وه‌زاره‌ت : وه‌زاره‌تی كشتوكاڵ و سه‌رچاوه‌كانی ئاو .

به‌رپوه‌به‌رایه‌تی گشتی : به‌رپوه‌به‌رایه‌تی گشتی كشتوكاڵی پارێزگاكان و ئیداره سه‌ربه‌خۆكان .

به‌رپوه‌به‌رایه‌تی باخدارى : مه‌به‌ست به‌رپوه‌به‌رایه‌تی باخدارى یه له‌ناو په‌یكه‌رى ب . گ كشتوكاڵ له
سنوری پارێزگاكان و ئیداره سه‌ربه‌خۆكان .

باخ : زه‌وی چێندراو به هه‌موو جوژه نه‌مامیكى به‌رداره له یه‌كه‌ی رووبه‌ری رینگه پێدراو .

ماده‌ی دووهم :

مه‌رجه یاسایه‌یه‌كانی زه‌وی بۆ دامه‌زراندن :

1- رینگه ده‌دریت به دامه‌زراندنی باخ له‌سه‌ر زه‌وی مولك یان زه‌وی ئەمیری كه مافی به‌كاره‌ینانی
هاوولاتیانی له سه‌ره ، به مافی ره‌فتار كردن یان گرێبه‌ستی كشتوكاڵی هه‌میشه‌یی یان به بریاری
دابه‌شكردن به پێی یاسای چاكسازی كشتوكاڵی ژماره (117) ی سالی 1970 و یاسا
به‌ركاره‌كانی دیکه .

2- ته‌گەر زه‌ویه‌که (مشاع) بوو ، ئەوا پێویسته ره‌زامه‌ندی هه‌موو هاوبه‌شه‌کانی له‌سه‌ر بێت به‌فهرمی .

3- ته‌گەر داواکار گریبه‌ستیکی یاسایی هه‌بیت له‌گه‌ڵ هه‌ر فه‌رمانگه‌و دامه‌زراوه‌یه‌کی خاوه‌ن زه‌ویه‌که به‌مه‌رجێک گریبه‌ستی به‌ کرێدانی درێژخایه‌ن بێت .

4- زه‌ویه‌که ده‌بیت سه‌رچاوه‌ی ئاوی مسۆگه‌ری هه‌بیت ته‌گەر بۆ باخی به‌راو بێت .

5- ریگا نادریت به‌ دامه‌زراندنی باخ له‌سه‌ر ئەو زه‌ویانه‌ی که به‌کار ده‌هێنریت بۆ چاندنی به‌روبومی ستراتیجی به‌ تاییه‌تی له‌ زه‌ویه‌ ده‌شتاییه‌ تاییه‌تی و دیاره‌کانی هه‌ریمی کوردستان که له‌لایه‌ن به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کشتوکالی پارێزگاگان دیار ده‌کریت .

ماده‌ی سیه‌هم :

مۆله‌ت ده‌دریت به‌دامه‌زراندنی باخ له‌سه‌ر ئەو زه‌ویانه‌ی (تسویه) نه‌کراون به‌م مه‌رجانه‌ی خواره‌وه :

1- پشتگیری فه‌رمانگه‌ی کشتوکالی ناوچه‌که / به‌شی زه‌وی وزار .

2- پشتگیری ئەنجومه‌نی گوند له‌گه‌ڵ (2) شاهیدی به‌ته‌مه‌نی دانیشتی هه‌مان گوند .

3- زه‌وی هیلکاری (مرتسم) ی هه‌بیت له‌لایه‌ن روویۆی کشتوکالی ناوچه‌که و راستاندنی بۆ

بکریت له‌لایه‌ن فه‌رمانگه‌ی کشتوکالی ناوچه‌که .

ماده‌ی چواره‌م :

رووبه‌ری ریگه‌پیداو :

1- ده‌بیت رووبه‌ری له (1.5) دۆنم که‌مه‌تر نه‌بیت بۆ ناوچه‌ شاخاویه‌کان .

2- ده‌بیت رووبه‌ری له (5) دۆنم که‌مه‌تر نه‌بیت بۆ ناوچه‌ ده‌شتاییه‌کان .

3- رووبه‌ری دیاریکراو له‌ ده‌ره‌وه‌ی سنووری شاره‌وانی بێت .

ماده‌ی پینجه‌م :

میکانزمی داواکردنی مؤله‌ت :

1- داواکار داوا پێشکه‌ش ده‌کات له‌ ریگه‌ی هۆبه‌ی باخدا‌ری له‌ به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی کشتوکالی ناوچه‌که

به‌ دیاری کردنی رووبه‌رو نیازی داواکار له‌ جی‌ به‌جی‌ کردنی چالاکی له‌سه‌ر زه‌ویه‌که .

2- داواکه به‌رز ده‌کریته‌وه‌ بۆ به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی باخدا‌ری .

- 3- پاش نۆرین لە لایەن ھۆبەو بەشە تاییبەتمەندەکان ، لە بەرئێوەبەرایەتی باخداری نوسراو دەکریت بۆ لایەنە پەییوەندارەکان بۆ ھەرگرتنی رەزامەندی کە بریتین لە فەرمانگەکانی (سامانە سروشتیەکان ، کارەبا ، شوینەوار، رینگاوبان) لە ناوچەکە .
- 4- پاش ھەرگرتنی رەزامەندی لایەنە پەییوەندارەکان (رینگەپیدانی) پێدەدریت لە لایەن بەرئێوەبەرایەتی باخداریەو بۆ دامەزراندنی باخەکە .
- 5- رینگە پیدان تەنیا بۆ یەک ساڵ بیت و لەم ساڵە دەبیت ھەموو کارە ھونەریەکان ئەنجام بدات لە چاندن و پەرژین ..
- 6- دواى جى بەجى کردنى ھەموو کارە ئەندازەیی و ھونەریەکان (رینگا پیدان) ھەکەى بۆ دەکریت بەمۆلت .

ماددەى شەشەم :

پێویستە خاوەن باخ پەییوەست بیت بە رینماییه ھونەریەکانی تاییبەت بە دامەزراندنی باخی میوہ کە لە لایەن بەرئێوەبەرایەتی باخداریەو دەردەچیت .

ماددەى ھەوتەم :

- 1- ھەر (3) ساڵ جارێک مۆلتەتە کە نوێ دەکریتەو و لە کاتی نوێ نەکردنەو ھش :
- أ - غەرامە بکریت بۆ ھەر سالیك لە دواکەوتن بە (50.000) دینار .
- ب - ئەگەر بەردەوام بوو ، دواى (6) ساڵ لە نوێ نەکردنەو مۆلتەتە کەى بە ھەلۆشاوہ دادەنریت .
- 2- ئەو باخانەى لە سالاڤى رابوردوودا مۆلتەتەکانیان نوێ نەکردۆتەو ، بەفەرمانى ئاگادار دەکرینەو و پاش تێپەر بوونی یەک ساڵ لە ئاگاداری یەکە لە کاتی نوێ نەکردنەو مۆلتەتە کە ، برگەى (1) ی ھەمان ماددەى (ھەوتەم) یان بەسەردا دەچەسپیت .
- 3- ئەگەر خاوەن مۆلت و یستى ھەر گۆرانکاریەک بکات لە باخەکەدا ، دەبیت پیش و ھخت بەرئێوەبەرایەتی باخداری لى ئاگادار بکاتەو .
- ماددەى ھەشتەم :

بەمەبەستى نۆرینی ھەر زەویبەک و بریاردان ، لە سنووری کارى بەرئێوەبەرایەتی گشتى ، لیژنەبەک بە سەرۆکایەتی نوینەری بەرئێوەبەرایەتی باخداری و ئەندامیەتی نوینەری بەرئێوەبەرایەتی زەوی و زارو